

Isumaginninnermut tunngasut

**Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik
ikorsiissutinik pisartut: 2009 - 2014**

Imarisai

1. Allaqqasiut	3
2. Utakqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut piffissami 2009- mit 2014-imut	4
3. Inatsit tunngaviusoq	8
4. Nalunaarsuutit tunngaviusut	10
5. Periaaseq	11

1. Aallaqqaasiut

Saqqumersitami matumani utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik pisortanit ikorsiissutinik pisartut aammalu ikorsiissutaasartut amerlassusaat nassuiarneqarput.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik kisitsisitigut paasissutissat

Saqqumersitamik utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutit suliffeqanngikkallarnermi suliffeqannginnermilu ikorsiissutaasartut sammineqarput. Ikorsiissutit tunniunneqartarput suliffissaaleqinermi, napparsimanermi allamilluunniit peqqueteqarluni isertitaqarunnaarnermi. Ataani pineqartut ikorsiissutit saqqummersitami uani samminertut tassaapput:

- Pisortanit ikorsiissutit
- Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit suliffeqannginnermi, angerlartitaanermi aammalu napparsimanermi
- Ernereernerme ullormusiat allallu

Saqqumersitap ilusilersornera

Saqummersitaq utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut amerlassusaannik aammalu ikorsiissutigineqartut amerlassusaannik sumilu najugaqartuunerik aallaqqaaserneqarpoq.

Isertitaqarunnaarsimanermut ikorsiissutaasartut assigiinngitsut arlaqarput. Inatsit tunngaviusoq, ikorsiissuteqarnissamullu aalajangiinermi tunngaviit aammalu ikorsiissutit suuneri immikkoortut pingajuanni nassuiarneqarput.

Kisitsisitigut paasissutissat kommunit naatsorsuuseriviinit tunngaviusunit pilersitaapput; naggasiullugulu naatsorsuutit tunngaviusut, suliarineqarneri periaaserlu atorneqartoq immikkoortut sisamaanni tallimaannilu nassuiarneqarput.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutit ikorsiissutit piffissami 2009-mit 2014 ilanngullugu saqqummiunneqarput.

Naatsorsuutinit allanit allaanerussut

Naatsorsueqqissaartarfiup saqqummersitaa kingulleq "Isumaginninnermi ikorsiissutinik pisartut 20xx" 2013-imeersuuvoq. Kisitsisilli 2014-imeersut Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasiviani isumaginninnermut tunngasut ataanni taamaallaat aaneqarsinnaallutik. Saqqummersitaq una sanilliullugu utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut aammalu ikorsiissutit amerlassusaannut naatsorsuutit allaanerussuteqarpoq Allaanerussutit immikkoortut tallimaanni takuneqarsinnaapput.

Kisitsisaataasivimmi

Kisitsisaataasivimmi kisitsisinik nammineq toqqakkanik aallertoqarsinnaavoq uuttuutit soorlu kommuni, najugaq, ikorsiissutit suuneri, ukiut, suaassuseq,

ukioq kisitsisillu paasissutissat (ikorsiissutinik pisartut amerlassusaat imaluunniit ikorsiissutaasartut amerlassusaat) malillugit katiternerisigut.

2. Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut piffissami 2009-mit 2014-imut

2014-imi inuit 7.889-it pisortanit ikiorserneqarsimapput, 3.073-it suliffeqanngikkallarnermi aammalu 991-it ernereernermi ullormusianik allanillu ikiorserneqarsimallutik. Ikorsiissutaasimasullu 162,4 mio.kr.-inik, 42,0 mio.kr.-inik aammalu 32,5 mio.kr.-inik Takussutissaq 1. malillugu annertussuseqarput.

2013-imi pisortarnit ikiorserneqarsimasut inuit 8.008-t amerlanersaapput; 2009-milu 7.052-iullutik ikinnerpaasimallutik. Ikorsiissutigineqarsimasulli amerlassusaasa takutippaat ikorsiissutaasimasut annerpaat 162,4 mio.kr.-iusut 2014-imi ikorsiissutigineqarsimasut, 2009-milu 104,3-iusut minnerpaasimallutik.

Piffissami 2009-2014 ingerlanerani suliffeqanngikkallarnermi ikiorserneqarsimasut inuit 3.073-it 2014-imeersut ikinnerpaasimapput, 2009-milu 3.465-iullutik amerlanerpaasimallutik

Inuit 1.000-it missaanniittut piffissami 2009-mit 2014-imut ernereernermi ullormusianik allanillu ikiorserneqarsimapput.

Naatsorsuutini ikorsiissutinik pisartoq ikorsiissutit amerlassusaanik ikorsiissutilu pineqartup annertussusaanik inuup normuani kommunillu naatsorsuuseriviani ukiumi pineqartumi allattorsimasuni takuneqarsinnaappat pisartagalittut naatsorsorneqarpoq. Pisortanit ukiup ingerlanerani ikiorserneqarsimasutut naatsorsuinermi inuit 500 kr.-inik anginermilluunniit ikiorserneqarsimasut naatsorsuutini killigititaapput, suliffeqanngikkallarnermilu aammalu ernereernermi ullormusianut allanullu 1.000 kr.-init killigititaallutik.

Takussutissaq 1. 2009-mit 2014-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut amerlassusaat aammalu ikorsiissutigineqartut amerlassusaat

Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	Suliffeqanngik- kallarnermi			Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	Suliffeqanngik- kallarnermi	
	ikorsiissutit, katillugit	Ernereernermi ullormisiat il.il.	ikorsiissutit, katillugit		ikorsiissutit, katillugit	Ernereernermi ullormisiat il.il.
Amerlassusaat				Aningaausat amerlassusaat (1.000 kr.)		
2009	7.052	3.465	1.106	104.317	41.227	34.349
2010	7.491	3.234	1.127	116.096	38.665	34.175
2011	7.838	3.406	1.048	128.345	45.872	33.232
2012	7.980	3.163	992	139.793	41.185	30.889
2013	8.008	3.094	1.032	151.777	39.713	31.575
2014	7.889	3.073	991	162.366	42.012	32.453

Najooqtaq: Naatsorsueqqissaartarfik <http://bank.stat.gl/SON004> aammalu <http://bank.stat.gl/SON006>

Takussutissaq 2-mi ersarinnerusumik takuneqarsinnaapput piffissami 2009-mit 2014-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut.

Inuit 6.356-it aammalu 7.338-it akornanniittut pisortanit pilersuinermut aningaasartuutinullu aalajangersimasunut ikorsiissutinik akileraarusigassanik ikiorserneqarsimapput. Piffissami pineqartumi katillugit 101,6 mio.kr.-inik aammalu 144,0 mio.kr.-inik annertussuseqartunik ikiorserneqarsimallutik. Akileraarusigassaanngitsunik pisortanit ikiorserneqarsimasut 2011-mi ikinnerpaasimapput, 2009-milu 1.039-it 1.298-illu akornanniillutik amerlanerpaasimallutik.

Suliffeqanngikkallarnermilu ikorsiissutini suliffeqannginnermi ikorsiissutaasartunik pisartut amerlanerpaasimapput, piffissami 2009-mit 2014-imut ukiumut inuit 1.600-it 2.400-illu ikiorserneqarsimallutik

Takussutissaq 2. Utqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut amerlassusaat, ikorsiissutit aammalu ikorsiissutaasut amerlassusaat malillugit

	2009	2010	2011	2012	2013	2014		2009	2010	2011	2012	2013	2014
Amerlassusaat							Aningaasat amerlassusaat (1.000 kr.)						
Pisortanit ikorsiissutit katillugit	7.052	7.491	7.838	7.980	8.008	7.889	104.317	116.096	128.345	139.793	151.777	162.366	
Pisortanit ikorsiissutit, akileraarusigassat													
katillugit	6.685	7.148	7.591	7.747	7.782	7.665	96.026	108.469	123.799	135.400	144.879	154.862	
- taakkunannga pilertortumik ikorsiissutit													
(akileraarusigassat)	1.029	1.076	1.277	1.292	1.392	1.378	4.667	5.781	7.727	8.940	9.246	10.104	
- taakkunannga pilersuinermut													
ningaasartuutinullu aalajangersimasunut													
ikorsiissutit (akileraarusigassat)	6.356	6.787	7.149	7.328	7.338	7.218	89.623	101.817	115.399	125.671	134.758	143.952	
- taakkunannga nammineq pisuuusummik													
pissaaleqinermi ikorsiissutit (akileraarusigassat)	370	354	250	321	248	290	1.501	566	359	460	541	443	
Pisortanit ikorsiissutit,													
akileraarusigasssaanngitsut katillugit	1.362	1.381	1.039	1.048	1.289	1.277	8.291	7.626	4.546	4.393	6.898	7.504	
Amerlassusaat							Aningaasat amerlassusaat (1.000 kr.)						
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit	3.465	3.234	3.406	3.163	3.094	3.073	41.227	38.665	45.872	41.185	39.713	42.012	
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit,													
suliffeqannginnej	2.395	2.093	2.192	1.989	1.608	1.728	27.853	24.852	29.360	26.195	20.682	25.925	
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit,													
angerlartitaaneq	220	203	481	502	740	602	2.157	2.278	4.419	4.783	7.701	6.058	
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit,													
napparsimaneq	1.479	1.395	1.410	1.249	1.260	1.131	11.217	11.534	12.094	10.207	11.330	10.029	
Ernereernerme ullormusiat allalu.	1.106	1.127	1.048	992	1.032	991	34.349	34.175	33.232	30.889	31.575	32.453	

Malugiuk.: Pisortanit ikorsiissutaasartut "Napparsimasunut kaasarfimmuit" akileraarusigassat immikkoortillugit ikorsiissutit ilangunneqanngimmata, ikorsiissutili tamakkisumik pisortat ikorsiissutaannut (Pisortanit ikorsiissutit, katillugit) natsorsukkanut ilaapput.

Najoqputaq: Naatsorsueqqissaartarfik <http://bank.stat.gl/SON004> og SON006

Takussutissaq 3-mi pisortanit ikorsiissutinik pisartut ukiuinut immikkoortinneri takuneqarsinnaapput. Pisortanit ikorsiissutinik pisartit 18-init 29-llu akornanni ukiullit amerlanersaallutik piffissami 2009-mit 2014-imut agguaqatigiissinnerat procentinngorlugit 34-inik 37-inillu annertussuseqarput. 40-t aammalu 49-t akornanni ukiullit amerlanerpaanut tulliullutik inisisimapput.

Takussutissaq 3. Pisortanit ikorsiissutinik pisartut amerlassusaat, ukiut malillugit

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Katillugit.....	7.052	7.491	7.838	7.980	8.008	7.889
-17-inik ukiullit	84	60	79	69	70	66
18-29-nik ukiullit	2.397	2.714	2.834	2.925	2.847	2.845
30-39-nik ukiullit	1.357	1.382	1.440	1.468	1.550	1.547
40-49-nik ukiullit	1.965	1.963	1.947	1.889	1.817	1.634
50-64-inik ukiullit.....	1.201	1.311	1.454	1.545	1.640	1.720
65-inik ukiullit qummullu.....	48	61	84	84	84	77
———— Agguaqatigissinnera procenttingorlugu ———						
-17-inik ukiullit	1	1	1	1	1	1
18-29-nik ukiullit	34	36	36	37	36	36
30-39-nik ukiullit	19	18	18	18	19	20
40-49-nik ukiullit	28	26	25	24	23	21
50-64-inik ukiullit	17	18	19	19	20	22
65-inik ukiullit qummullu.....	1	1	1	1	1	1

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <http://bank.stat.gl/SON004>

Suliffeqanngikkallarnermut ikorsiissutinik pisartuni Takussutissaq 4. malillugu 40-49-t aammalu 50-64-it akornanni ukiullit amerlanersaapput, ikorsiissutinillu pisartut 60 procentiisa tungaannoortut ukiut immikkoortinnerini marlunni pineqartuni inissisimallutik.

Ernereernermei allanillu ullormusianik pisartut 18-it 29-illu akornanni ukiullit amerlanerpaapput. Ullormusiallit 67 aammalu 69 procentiisa akornanniittut ukiut immikkoortinneranni pineqartuni Takussutissaq 5 malillugu inissisimapput.

Takussutissaq 4. Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutinik pisartut amerlassusaat, ukiut malillugit

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Katillugit	3.465	3.234	3.406	3.163	3.094	3.073
-17-inik ukiullit	-	-	..	-	-
18-29-nik ukiullit	829	668	734	740	672	634
30-39-nik ukiullit	637	591	604	556	550	571
40-49-nik ukiullit	1.169	1.098	1.060	925	871	802
50-64-inik ukiullit.....	822	866	981	913	982	1.047
65-inik ukiullit qummullu.....	6	11	27	28	19	19
———— Agguaqatigissinnera procenttingorlugu ———						
-17-inik ukiullit	-	-	..	-	-
18-29-nik ukiullit	24	21	22	23	22	21
30-39-nik ukiullit	18	18	18	18	18	19
40-49-nik ukiullit	34	34	31	29	28	26
50-64-inik ukiullit.....	24	27	29	29	32	34
65-inik ukiullit qummullu.....	0	0	1	1	1	1

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <http://bank.stat.gl/SON006>

Takussutissaq 5. Ernereernermi ullormusiallit allallu amerlassusaat, ukiut malillugit

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Katillugit.....	1.106	1.127	1.048	992	1.032	991
-17-inik ukiullit	17	15	10	6	7	..
18-29-nik ukiullit	738	777	711	660	694	677
30-39-nik ukiullit	291	263	274	264	276	262
40-49-nik ukiullit	57	70	47	55	49	46
50-64-inik ukiullit.....	6	7	6	..
65-inik ukiullit qummullu.....	-	-	-	-	-	-
———— Agguaqatigiissinnera procentinngorlugu ———						
-17-inik ukiullit	2	1	1	1	1	..
18-29-nik ukiullit	67	69	68	67	67	68
30-39-nik ukiullit	26	23	26	27	27	26
40-49-nik ukiullit	5	6	4	6	5	5
50-64-inik ukiullit.....	1	1	1	..
65-inik ukiullit qummullu.....	-	-	-	-	-	-

Najoqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik <http://bank.stat.gl/SON006>

2009-mit 2014-imut utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut, kommuninut agguanneri Takussutissaq 6-imi takuneqarsinnaapput.

Pisortanit ikorsiissutinik pisartut amerlanersaat Kommuneqarfik Sermersuumi aammalu Qaasuitsup Kommunianinngaanneerput Kalaallit Nunaannilu kommunit inuttunersaanninngaanneerlutik. Ikorsiissutaasartut amerlassusaannut naleqqiullungu kommunit pineqartut annertunerpaatut inissismapput.

Piffissami 2009-mit 2014-imut Qaasuitsup Kommuniani suliffeqanngikkallarnermi ikiorserneqartartut amerlanerpaapput, piffissamilu kommuni kommuninut allanut naleqqiullungu marloriaammik pingasoriaammilluunniit ikorsiissuteqarnerusimalluni taamatullu annerpaamik ikorsiissuteqarsimalluni.

Ernereernermi allanillu ullormusiallit Kommuneqarfik Sermersuumi Qaasuitsullu Kommuniani amerlanerpaapput, piffissamilu 2009-mit 2014-imut ullormusiallit ullormusiaqartitsinerillu katillugit 66,6 procentiinik annertussuseqartut kommunini pineqartuni inissismallutik.

Takussutissaq 6. Uttaaqqaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut amerlassusaat, kommunit malillugit

	2009	2010	2011	2012	2013	2014		2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Amerlassusaat							Aningaasat amerlassusaat (1.000 kr.)					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit													
Nuna tamakkerlugu	7.052	7.491	7.838	7.980	8.008	7.889	104.317	116.096	128.345	139.793	151.777	162.366	
Kommune Kujalleq	1.204	1.231	1.222	1.218	1.204	1.203	15.134	18.240	17.396	19.313	20.577	21.077	
Kommuneqarfik Sermersooq	2.342	2.562	2.604	2.739	2.804	2.867	45.743	50.392	56.627	62.472	69.759	74.920	
Qeqqata Kommunia	977	1.058	1.060	1.060	1.093	1.082	13.141	15.342	15.502	17.726	19.286	21.283	
Qaasuitsup Kommunia	2.529	2.640	2.952	2.963	2.907	2.737	30.299	32.122	38.821	40.282	42.156	45.086	
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit													
Nuna tamakkerlugu	3.465	3.234	3.406	3.163	3.094	3.073	41.227	38.665	45.872	41.185	39.713	42.012	
Kommune Kujalleq	487	445	415	384	435	474	7.692	6.639	6.278	6.047	6.616	7.648	
Kommuneqarfik Sermersooq	625	713	775	799	846	773	7.086	8.023	10.032	9.633	10.745	11.334	
Qeqqata Kommunia	749	698	650	582	575	559	8.480	8.408	9.580	6.141	7.382	6.553	
Qaasuitsup Kommunia	1.604	1.378	1.566	1.398	1.238	1.267	17.968	15.595	19.982	19.364	14.970	16.478	
Ernereernermermi ullormusiat allallu, katillugit.													
Nuna tamakkerlugu	1.106	1.127	1.048	992	1.032	991	34.349	34.175	33.232	30.889	31.575	32.453	
Kommune Kujalleq	158	161	133	122	144	139	4.425	5.037	4.076	3.631	4.290	5.024	
Kommuneqarfik Sermersooq	363	373	326	338	358	331	12.175	11.937	11.423	11.171	11.202	11.033	
Qeqqata Kommunia	222	197	220	198	223	173	6.983	5.977	6.862	6.224	5.964	5.135	
Qaasuitsup Kommunia	363	396	369	334	307	348	10.766	11.224	10.871	9.863	10.119	11.262	

Najoqquaq: Naatsorsueqqissaartarfik <http://bank.stat.gl/SON005> aammalu
<http://bank.stat.gl/SON006>

3. Inatsit tunngaviusoq

Ataani isumaginninnermut ikorsiissutit assigiinngitsut saqqummersitami sammineqartut ikiorserneqarsiinnaanermut aammalu inatsimmut tunngaviit atuarneqarsinnaapput. Annertunerusumik paasisaqarnerorusuttut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfip nittartagaani <http://naalakkersuisit.gl>– imi isumaginninnermut inatsisinik atuuttunik nalunaarutinillu atuartoqarlunilu aallertoqarsinnaavoq.

Pisortanit ikorsiissutit

Isumaginninnermut ikorsiissutinik pilersuinermut, aningaasartuutinut aalajangersimasunut allanillu ikiorserneqarsiinnaatitaanermi piumasaqaataavoq qinnuteqartoq Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffian ni najugaqartutut allassimanissa, aammalu:

- Qallunaatut innuttaassuseqarnissaa
- Qalunaatut innuttaassusilimmut katissimanissa, kateqqasimasuunissaa imaluunniit
- Nunat tamalaat akornanni kattuffinni isumaqatigiissutit malillugit inunnut qallunaatut inuttaassuseqanngitsunut pisortanilli ikorsiissutinik pilersuinermut aningaasartuutinillu aalajangersimasunut Kalaallit Nunaanniinnerminni ikiorserneqarsiinnaatitaanissa

Pisortanit ikiorserneqarsiinnaaneq pisartoq taamaallaat ikorsiissutit allat pisariaqartitaanut naammanngippata. Pisortaniilli ikorsiisarneq pisarpoq

Inatsisartut Peqqussutaat nr. 15 20. novembari 2006-imeersoq pisortanit ikorsiisarneq pillugu, kingornalu 1. aprili 2009-mi allannguuteqarluni atuutilersoq malillugu.

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiisarneq pisarpoq suliffissaaleqinermi, napparsimanermi ajutoornermiluunniit isertitaqarunnaarsimanermi.

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit siunertaraat angerlartitaasimasutut allattorsimasut, suliffeqanngitsut sulisinnaatitaasut aammalu napparsimasut nammineq pisuussutigingisamik suliffeqannginnermi, angerlartitaanermi napparsimanermilu isertitaqarunnaarsimasut aningaasaqarnikkut ikiorserneqarsinnaanissaat.

Ikorsiinermilu pineqartup piumasaqaatit naammassisimasassai tassaapput:

- 18-inik ukioqalereersimanissaq imaluunniit pilersuisuuneq
- Kalaallit Nunaanni inuit allattorsimaffianni allaqqasuunissaq aammalu
- Sapaatip akunnerini 13-ini kingullerni suliffeqarluni aningaasarsiaqarsimanissaq, sulinermilu nalaani akunnerni 182- ini sulereersimanissaq. Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit suliffeqarsimalluni isertitatut naatsorsuussaanngillat.

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit annertussusaat ullormi siullermi suliffeqanngitsutut saaffiginninnermit agguaqatigiissillugu akunnerit sapaatip akunnerini 13-ini kingullerni akissarsialittut suliffiusimasut malillugit naatsorsorneqartarput. Ikorsiissutillu annerpaamik sapaatip akunnerini 13- ini pisartagarineqarsinnaapput. Ikorsiissutaasartut minnerpaamik ulluni 14- ini annerpaamillu akunnerni 40-ini isertitanut naatsorsuussaapput.

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit akileraarusigassaapput, SIK-mi Naalakkersuisunilu isumaqatigiissutit malillugit akit minnerpaat ilinniagaqarsimanngitsunut 90 procentiinik naleqarlutik.

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit Inatsisartut Peqqussutaat nr. 5 1. juuni 2006-imeersoq suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit pillugit 1. juuli 2006- imi atuutilersoq malillugu tunniunneqartarput.

Ernereernermermi ullormusiat allallu

Ernereernermermi ullormusiaqartitsineq pisarpoq ernisimalluni sulinngiffeqarmermi isertitaqarunnaarsimagaanni.

Ullormusiaqarsinnaatitaaneq akissarsiaqarlutik sulisunut, namminersortunut taakkulu aapparisaannut pilersueqataasunut soorlu aalisartunut, piniartunut savaatilinnullu aammalu ilinniagaqarsimallutik naammasserlaanut ilinniarnissamullu ilinniarfinnut aaliangersimasunut qinnuteqarsimasunut atuuppoq. Ullormusiat annertussusaat ilinniagaqarsimanngitsunut akunnermut aki ilanngaatitaqanngitsoq malillugu annerpaamillu sapaatip akunneranut akunnernut 40-nut annertussusilinnut naleqqussagaavoq.

1. juuli 2006 aallarnerfigalungu ullormusialinnut atuutilertut tassaapput:

- Naartusoq ernivissamut killigititaasumit sapaatip akunneri marluk sioqqullugit erninermi ernereernermlu sulinngiffeqarlersinaatitaasoq
- Anaanaasoq sapaatip akunnerini 15.-ini meeqqap inunngorneraniik sulinngiffeqarsinnaatitaanera aammalu aappassaanik amerlanernilluunniit meerartaaqqinnermi sapaatip akunnerini 19.-ini sulinngiffeqarsinnaatitaanera
- Ataataasup meerartaareernermit sapaatip akunnerini pingasuni sulinngiffeqarsinnaatitaanera
- Angajoqqaajusut, ernereernermlu sulinngiffeqareernerup kingorna nammineq aalajangikkamik sapaatip akunnerini 17.-ini, imaluunniit ataatsimiit amaranernik meerartaarnermi sapaatip akunnerini 21.-ini (angajoqqaatut sulinngiffeqarnermik taasamik) sulinngiffeqqarsinnaatitaaneri

Ernereernermlu sulinngiffeqartitsineq pisarpoq Inatsisartut Inatsisaat nr. 14 17. decembari 2009-meersoq naartunermlu, ernereernermlu sulinngiffeqarnermlu meeravissiartaarnermlu sulinngiffeqarneq ullormusiaqarnerlu pillugit inatsit malillugu. Peqqussut 1. marsi 2010.-mi atuutilerpoq, peqqussummilu nutaami sulinngiffeqqarsinnaanerup sivisussusaa allannguuteqanngilaq.

4. Nalunaarsuutit tunngaviusut

Kommunit nalunaarsuiffiannit tingusat

Isumaginninnermut nalunaarsuutit tunngaviusut kommunit nalunaarsuiffianninngaanneerput. Nalunaarsuutit Kommunit akuerisaannik KIMIK IT A/S-imit tinguneqarput. Isumaginninnermut naatsorsuutit allattorsimaffiat aammalu nalunaarsuutit tunngaviusut qulequttani tulliuttuni taaneqartut Datatilsynemit akuerineqarlutik nassuiarmeqarput.

Nalunaarsuutit tigussaasut

Isumaginninnermut tunngasuni naatsorsuutini nalunaarsuutit pingaarerit tassaapput:

- Inuup normua
- Ikorsiissut (ikorsiissutip suunera aammalu aningaaserivimmi konto normu)
- Ikorsiissutit tigunerini ulloq (ulloq, qaammat aammalu ukioq)
- Ikorsiissutit annertussusaat (atingaasat amerlassusaat koruuninngorlugit)

Kisitsisitigut paassisutissani aaqqissuussineq

Kisitsisitigut paassisutissat tunngaviusut allaffisorluni aqutsinermi nalunaarsuiffinninngaanneerput naatsorsueqqissaarnikkut atugassatut ineriertitaanatik, taamaattumillu naalunaarsuutit tunngaviusut suliareqqillugit nalilorsorlugillu suliaapput.

Nalunaarsuutinik nalilersuineq

Ikiorserneqarsimasut allattorsimaffinni ilaasut ikiorserneqareernerup kingorna ikorsiissutinik utertitsisimasut (ikorsiissutigineqartunik taarsiisimasut) kukkunermilluunniit allattorsimaffimmiettut naatsorsuutinut ilaanngillat. Inuup normui atorsinnaangnitsut nakkutiginnilluni ingerlaaseq atorlugu peerneqarput, nalunaarsuutillu tunngaviusut nalilersorneranni kommunit naatsorsuuseriviini ikorsiissutinillu tunisinermi nalunaarsukkani kukkuneqarsinnaasoq paasineqarpoq.

Kommunit naatsorsuuseriviini kisitsisitigullu paasissutissani saqqummiunneqartuni ikorsiinerit ukiup siuliani pisut ilaasinnaapput, soorlu ikorsiinerup pereerneratigut akiliinerit akinut malittarisassaliorsimanerup kinguneratigut pisimasut, taamaattumillu aningaasat amerlassusaat akinik malittarisassaliorsimanerup kingunerisaanit ikorseereererni akiliisimanertut nalilersukkat 500 kr.-it ataallugit annertussusillit piaarneqarput. Pisortanit ukiup ingerlanerani ikiorserneqarsimasutut naatsorsuinermi inuit 500 kr.-inik anginermilluunniit ikiorserneqarsimasut naatsorsuutini killigititaapput suliffeqanngikkallarnermilu aammalu ernereererni ullormusianut allanullu 1.000 kr.-it killigititaallutik.

5. Periaaseq

Kommunit nalunaarsuiffiannit tigusat

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasumik ikorsiissutinut tunngasut paasissutissat kommunit nalunaarsuiffiannit Winformatik-imik taaneqartumit tigusaapput. Nalunaarsuutit Kommunit akuerisaannik KIMIK IT A/S-imit tiguneqarput. Isumaginninnermut naatsorsuutit allattorsimaffiat aammalu quleqegettani nassuarneqartuni nalunaarsuutit tunngaviusut Datatilsynet-imit akuerisaapput.

Inuit amerlassusaannik killiliineq

Naatsorsuutini pineqartut tassaapput Naatsorsueqqissaartarfip inunnik allattorsimaffiani inuit ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni kommunini najugaqartutut allattorsimasut. Inuit allattorsimaffianni sumiiffimmi najugaqartutut allaqqasoq tessani najugaqartutut naatsorsuussaavoq, inuillu allattorsimaffianni sumiiffimmi najugaqartutut naatsorsorneqarsimaneq kommunit naatsorsuuserisarfianni allami najugaqartutut allaqqasinnaalluni.

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut ikorsiissutaasartut annertussusaat ikorsiissutillu tiguneqartut amerlassusaat malillugit killilerneqarput. Ikiorserneqartoq ukiup ingelanerani 500 kr.-it ataallugit pisortanit ikorsiissutinik pisartagalik naatsorsuutinut ilaanngilaq. Suliffeqanngikkallarnermi aammalu ernereererni allanillu ullormusialinnut 1.000 kr. killigitinneqarpoq. Taamatut killiliinermi malittarisassanut allanguinerup kinguneri naatsorsuutinut ilaannginnissaat isumannaarniarneqarpoq.

Kisitat inernerri aammalu ataatsimut kisitat inernerri

Utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartutqupperneq 11

Tabelit ilaanni ikorsiissutinut pisartut amerlassusaannut kisitsisit inernerri nuna tamakkerlugu ikiorserneqartartut amerlassusaattut inerneqanngillat, tamannalu ikorsiissutinik pisartut akileraarutaasussat saniatigut aamma akileraarutaasussaanngitsunik pisortanit ikiorserneqartarnerannik pissuteqarsinnaavoq. Naatsorsuutinilu ikiorserneqartartut ikorsiissutit suunerini pineqartuni assigiinngitsuni tamarmik naatsorsuutinut ilaapput, nunali tamakkerlugu naatsorsuutinut inummik ataatsimik naleqarlutik ikorsiissutinik pisartutut naatsorsorneqarlutik.

Pisortanit ikorsiissutit, akileraarusigassaanngitsut: Utertitsinissamut pisussaatitaaneq

Ikiorserneqartartunut naatsorsuutit aammalu pisortat ikorsiissutaasa akileraarutaasussaanngitsut amerlassusaannik taasatut naatsorsuutit, pisortat ikorsiissutaanik taarserneqartussanik ilaqaanngillat; kommunit assigiinngitsunik pineqartut pillugit nalunaarsueriaaseqartarmata.

Ukiut

Ukiut ukiumi pineqartumi decembarip naanerani ukiorisanut naatsorsorneqarput.

Kisitsisitigut paasissutissanit allanit assigiinngissut

Naatsorsueqqissaartarfik ukiuni arlalinni "Isumaginninnermut ikorsiissutinik pisartut 20xx"-imik taallugu saqqummersitsisarpoq. Kisitsisitigulli paasissutissani ikorsiissutinik pisartut ikorsiissutit amerlassusaat ukiullu naanerani najugarisaq apeqqutaatinnagit ilaatinneqartarput. Ataani tabel 1-imi aammalu tabel 2-mi takuneqarsinnaapput naatsorsuutit qangarnitsat nutaallu assigiinngissutaat.

Tabel 1-imi takuneqarsinnaapput utaqqiisaagallartumik isertitanut taarsiissutaasunik ikorsiissutinik pisartut amerlassusaannut piffissami 2009-mit 2014-imut naatsorsuerat sit qangarnitsat nutaallu assigiinngissutaat. Piffissami pineqartumi pisortanit ikiorserneqartartut amerlassusaanni assigiinngissut 7,8 aammalu 9,8 procentit akornanniippoq. Piffissamilu ikorsiissutaasartut amerlassusaanni agguaqatigiissinnerat 2,4 aammalu 3,8 procentit tabel 2 malillugu akornanniilluni.

Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutinik ikiorserneqartartut amerlassusaannut allannguutit piffissami 2009-mit 2014-imut 5,6 aammalu 8,3 procentit akornanniippuit, ikorsiissutillu amerlassusaannut 1,5 aammalu 2,9 procentit akornanniilluni.

2013-ip missaanit ernereernermeri allanillu ullormusiallit nikingassutaat 1,8 aamma 3,8 procentit akornanniippoq. 2013-imilu ernereernermeri ullormusiallit amerlassusaanni nikingassut 21,1 procentimiilluni. Ullormusiallit amerlassusaat ukiumi pineqartumi nikingassutaat 2,1 procentiinnarmiippoq ukiunilu 2012-imilu 2014-imilu nikingassutit qaffassisusaannut naleqqiunneqarsinnaalluni.

Tabel 1. Naatsorsuutit qangarnitsat nutaallu sanilliunnerat, tapiissutinik pisartut amerlassusaat malillugit

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Naatsorsuutit qangarnitsat					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	7.748	8.302	8.596	8.653	8.686	8.606
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit	3.777	3.521	3.632	3.374	3.317	3.254
Enereernermermi ullormusiat, allallu.....	1.126	1.155	1.079	1.023	1.308	1.030
	Naatsorsuutit nutaat					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	7.052	7.491	7.838	7.980	8.008	7.889
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit	3.465	3.234	3.406	3.163	3.094	3.073
Enereernermermi ullormusiat, allallu.....	1.106	1.127	1.048	992	1.032	991
	Allannguut procentinngorlugu					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	-9,0	-9,8	-8,8	-7,8	-7,8	-8,3
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit	-8,3	-8,2	-6,2	-6,3	-6,7	-5,6
Enereernermermi ullormusiat, allallu.....	-1,8	-2,4	-2,9	-3,0	-21,1	-3,8

Tabel 2. Naatsorsuutit qangarnitsat nutaallu sanilliunnerat, ikorsiissutigineqartut amerlassusaat malillugit (1.000 kr.)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
	Naatsorsuutit qangarnitsat					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	106.915	120.656	131.543	143.939	156.199	166.837
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit	42.351	39.804	46.741	41.999	40.496	42.667
Enereernermermi ullormusiat, allallu.....	34.623	34.471	33.649	31.740	32.276	33.238
	Naatsorsuutit nutaat					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	104.317	116.096	128.345	139.793	151.777	162.366
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit	41.227	38.665	45.872	41.185	39.713	42.012
Enereernermermi ullormusiat, allallu.....	34.349	34.175	33.232	30.889	31.575	32.453
	Allannguut procentinngorlugu					
Pisortanit ikorsiissutit, katillugit	-2,4	-3,8	-2,4	-2,9	-2,8	-2,7
Suliffeqanngikkallarnermi ikorsiissutit, katillugit	-2,7	-2,9	-1,9	-1,9	-1,9	-1,5
Enereernermermi ullormusiat, allallu.....	-0,8	-0,9	-1,2	-2,7	-2,2	-2,4

Kommunit najugaqarfíillu

1. januaari 2009 aallarnerfigalugu kommunit 18-it sisamanngortinneqarput. Uani saqqummersitami kommunit immikkoorneri qangarnitsat atorneqarput immikkoortortaqaqrfinnik taaneqarlutik. Immikkoortortaqaqrfinnik taasani illoqarfik pingarneq nunaqarfíllu ilanngullugit aammalu savaateqarfíit naatsorsuussaapput. Ataani takuneqarsinnaapput kommunit immikkoortortaqaqríllu pineqartut immikkoortiterneri.

Takussutissaq 7.

Kommunit najugaqarfíillu

Kommuni	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Qaasuitsup Kommunia
Immikkoortortaqaqrifik	Nanortalik Qaqortoq Narsaq	Ivittuut Paamiut Nuuk Tasiilaq Ittoqqortoormiit	Maniitsoq Sisimiut	Kangaatsiaq Aasiaat Qasigiannguit Ilulissat Qeqertarsuaq Uummannaq Upernavik Qaanaaq

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslægt tal

Eventuel henvendelse

Keun Hwang

E-mail: kehw@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Grønlands Statistik

Postboks 1025 · 3900 Nuuk

Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90

www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

